

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- 2990388
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Şubat 2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (10 Adet, 10 Sayfa)*
- Cevap Yazısı (115 Adet, 202 Sayfa)

7/53 454
GK 30

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEHMET ALİ ÇELEBİ'NİN
TBMM 7/53454 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR
SORU VE CEVAPLARI**

SORULAR:

Çaykur Genel Müdürlüğü bünyesindeki Çaykur Çay Fabrikaları sahalarında biriktirilen çay çöpleri çürüyerek, gerek fabrika çalışanlarının gerek yerleşim yerlerinde yaşayan vatandaşların sağlığını tehdit etmektedir. Bu konuyu çözecek herhangi bir çalışmanız var mıdır?

CEVAPLAR:

Rize ilinde gerek özel sektör gerekse Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı çay fabrikaları, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Yönetmelik hükümleri doğrultusunda denetlenmektedir. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğüne bağlı çay fabrikalarında meydana gelen üretim atıklarının (çay liflerinin) yönetimine ilişkin alınan tedbirler, yapılan çalışmalar, vatandaşın şikâyetlerinin giderilmesine yönelik atılacak adımlar ve bundan sonraki süreçte çay liflerinin yönetimini içeren iş termin planının hazırlanarak Rize Çevre, Şehir ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'ne sunulması gerektiği hususu bildirilmiştir. Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü Çevre Yönetim Birimi tarafından hazırlanan 'Üretim Artıkları Yönetimi İş Termin Planı' İl Müdürlüğümüze sunulmuştur.

Üretim Artıkları Yönetimi İş Termin Planı muhteviyatına göre;

"Oluşan üretim atıkları fabrikalarımızda buhar enerjisi üretimi ve yakma şeklinde; ticari firmalara protokol karşılığında verilenler ise ekstrakt üretimi, elektrik enerjisi ve mangal kömürü üretimi şeklinde değerlendirilmektedir. Kullanılmayacak ve değerlendirilmeyecek durumda olan üretim atıkları ise gübre amaçlı kullanılmak üzere üreticilere dağıtılmaktadır."

Çay Lifi Depolama Alanlarının Durumu;

Çay lifi depolama sahası bulunan işletmelerimizde oluşan çay lifi atıkları etrafi yeterli yükseklikte duvarla çevrili, zemini sızdırmaz beton olan, çay lifi depolama alanlarında depolanmaktadır. Bahsi geçen alanlarda tozuma olmaması için sahaya lif boşaltımı esnasında yağmurlama işlemi yapılmaktadır. Depolama işlemi devam ederken de belirli aralıklarla yığınlar ıslatılarak tozumanın önüne geçilmeye çalışılmaktadır. Çay lifi depolama alanlarının etrafi perde betonla çevrili, giriş kısmında lif taşmasını engellemek amaçlı tümsek bulunmaktadır. Liflerin sahaya boşaltımı esnasında toz yayılımını minimuma indirmek için boşaltım bantlarının ağız kısmına "pantolonlama" diye tabir ettiğimiz yöntem uygulanmaktadır. Üreticilerimize gübre amaçlı verilmek üzere sahamızda bekletilen çay liflerinden kaynaklanan kokunun yayılmasını engellemek amaçlı tüm çay lifi depolama sahalarımızın etrafi yüksek perde betonlarla veya yüksek sac panellerle çevrilidir. Ayrıca sahalarımızda tozun ve kokunun yayılımını engellemek ve çürümeyi hızlandırmak için düzenli olarak kireçleme işlemi yapılmaktadır. İyice çürüyen ve gübre haline dönüşen çay lifleri Kasım-Mart ayları arasında oluşturulan program dahilinde müstahsile gübre amaçlı kullanılmak üzere verilmektedir.

Liflerin Yönetim Süreci;

Fabrikalarda biriktirilmesinde ve bertaraf edilmesinde sorunlar yaşanan üretim atıklarının çay üreticilerine tamamen çürütülmeden verilmesi halinde ise zaman zaman kötü niyetli kişilerin eline geçmekte ve çeşitli yöntemlerle işlenip kuru çaya katılması suretiyle gıda güvenliği problemleri oluşabilmektedir.

Çay liflerinin geçici depolanması taşınması ve işlenmesi esnasında hava, toprak, bitki, hayvan ve insanlar için risk yaratmayacak; gürültü, titreşim ve koku yoluyla rahatsızlığa neden olmayacak doğal çevrenin olumsuz etkilenmesinin önüne geçilecek ve böylece insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde ilgili Yönetmelikler çerçevesinde gerekli tedbirler ivedilikle alınmakta ve uygulanmaktadır." denilmektedir

Bu doğrultuda; çayın işlenmesinden kaynaklanan üretim atıklarının (çay liflerinin) yönetimine ilişkin alınan tedbirler, yapılan çalışmalar, vatandaşın şikâyetlerinin giderilmesine yönelik atılacak adımlar ve bundan sonraki süreçte çay liflerinin yönetimini içeren süreç 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanuna bağlı olarak çıkarılan Çevre İzin ve Lisans Yönetmeliği, Atık Yönetimi Yönetmeliği, Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği ve Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği gibi ilgili Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sürdürülmektedir.